

Dzielní poszukiwacze informacji

WIEDZA W PIGUŁCE

DLA NAUCZYCIELA

Poszukując informacji najczęściej korzystamy ze znanych wcześniej, sprawdzonych sposobów. Tymczasem poznawanie nowych strategii i technik wyszukiwania informacji oraz sięganie do wielu źródeł wpłynie na jakość wyszukanych przez nas informacji oraz na nasz zasób wiedzy. Warto zaplanować swoje działania i wybrać efektywną strategię docierania do informacji.

Pozyskiwanie informacji należy rozpocząć od określenia potrzeby informacyjnej, czyli stwierdzenia, czego szukamy. Potrzeba informacyjna wskazuje na informacje wymagane przez danego użytkownika, niezbędne ze względu na cel i okoliczności jego działań. Na przykład przy przygotowywaniu przez ucznia 5 klasy referatu o życiu Jana Kochanowskiego, potrzeba informacyjna dotyczy podstawowych, najważniejszych, lecz wyczerpujących wiadomości na dany temat. Ogólna potrzeba w toku poszukiwań zostaje uszczegółowiona — powstaje szereg zapytań o coraz węższym zakresie, np. chcemy się dowiedzieć, kiedy umarł Kochanowski.

Sformułowanie pytania o określoną informację często nie wystarcza do jej znalezienia. Wyszukiwanie odpowiedzi na twoje zapytanie zależy od rodzaju źródła, jakiego używasz. Np. jeśli szukasz wiadomości w encyklopedii, musisz zastanowić się, pod jakim hasłem można ją znaleźć. Gdy korzystasz z wyszukiwarki internetowej, znaj mechanizm jej działania. Wyszukiwarka nie udzieli odpowiedzi na pytania, a jedynie kieruje internautę ku stronom, na których występują wpisane w okno słowa kluczowe. Dlatego ich trafne dobranie ma zasadnicze znaczenie.

Słowa kluczowe to najprościej ujęte tematy dokumentów — wyrazy najpełniej oddające treść poszukiwanych informacji. Temat poszukiwanej wiadomości powinien zostać sformułowany z myślą o tym, jak przeciętny użytkownik mógłby go ująć (np. „śmierć Kochanowski data”) — a więc ani w sposób wyszukany (np. „dokonał żywota Kochanowski”), ani potoczny („przekreślił się Kochanowski”), ani zbyt skomplikowany („odejście Kochanowskiego na tamten świat”). Słowa należy podawać w mianowniku, bez przecinków i innych znaków interpunkcyjnych. Należy też zwrócić uwagę na to, aby zakres tematu nie był ani zbyt wąski, ani zbyt szeroki.

Prawidłowe określenie twojej potrzeby informacyjnej i trafne dobranie słów kluczowych szybko doprowadzi cię do właściwej wiadomości.

Dla ucznia

Żeby znaleźć potrzebne ci informacje, pomyśl, czego właściwie chcesz szukać. Zastanów się:

1. Do czego chcesz wykorzystać znalezione wiadomości?
2. Jak dużo informacji jest ci potrzebne?
3. Jak bardzo dokładne muszą być?
4. Które informacje nie mają związku z tematem?

Gdy korzystasz z wyszukiwarki internetowej, uważnie dobieraj słowa wpisywane w okienko. Powinny one:

- jak najlepiej oddawać temat szukanej wiadomości,

- być proste i neutralne,
- mieć formę mianownika,
- nie być rozdzielane przecinkami ani innymi znakami interpunkcyjnymi.

POMYSŁ NA LEKCJĘ

Uczestnicy i uczestniczki mają okazję wybrać się w daleką podróż. Poprzez zadania związane ze zbieraniem danych dotyczących organizacji tej ekscytującej wyprawy będą mieli okazję zapoznać się z podstawowymi sposobami wyszukiwania informacji.

Cele operacyjne

Uczestnicy i uczestniczki:

- wiedzą, gdzie można wyszukiwać informacje;
- wiedzą, że decyzje najlepiej podejmować w oparciu o informacje z różnych źródeł;
- potrafią wyszukiwać informacje;
- potrafią oceniać, w jaki sposób wyszukane informacje będą im przydatne.

Przebieg zajęć

1.

Czas: 5 min
Forma: rozmowa
Pomoce: tablica, kreda lub marker

Zapytaj uczestników i uczestniczek, skąd możemy czerpać informacje (media, drugi człowiek, książki, gazety, plakaty, tablice informacyjne). Odpowiedzi wypisz na tablicy. Dopytaj, dlaczego ludzie dzielą się informacjami, czemu ich szukają. Poproś, by uczestnicy i uczestniczki podali przykład sytuacji, w której sami skorzystali ze zdobytej informacji (np. dowiedzieli się od mamy, że będzie padać i wzięli ze sobą parasol).

2.

Czas: 25 min
Forma: praca w grupach
Pomoce: komputer z dostępem do internetu, kolorowe flamastry, przewodniki turystyczne (jeden po Islandii, drugi po Sycylii), kartki z kalendarza (jedna z czerwca, jedna z grudnia bieżącego roku), **karta pracy "Wyszukujemy informacje", instrukcja dla osoby prowadzącej "Wyszukujemy informacje"**

Podziel uczestników i uczestniczek na dwie grupy. Powiedz, by wyobrazili sobie, że mogą polecieć samolotem w daleką podróż w jedno z dwóch ciekawych miejsc, ale muszą najpierw zdecydować, które wybrać. Chcąc podjąć dobrą decyzję, powinni zebrać informacje

o każdym z tych miejsc. Zapytaj, jakiej informacji trzeba szukać, żeby wiedzieć, co ze sobą spakować (ciepłe ubrania czy krótkie spodenki i letnie koszulki), a jakiej, by ocenić, czy w danym miejscu jest ładnie i czy warto je zobaczyć. Odpowiedzi na te pytania naprowadzą uczestniczki i uczestników na informacje, które trzeba będzie zdobyć. Obydwu grupom wręcz **Karty pracy Wyszukujemy informacje**. Koordynuj proces wyszukiwania informacji (**Instrukcja dla osoby prowadzącej Wyszukujemy informacje**).

3.

Czas: 10 min

Forma: prezentacja, rozmowa

Pomoce: tablica, kreda lub marker,
dwa magnesy

Poproś obie grupy, by przyklepiły na tablicy swoje karty pracy, pokazały wszystkim wybrane z przewodników zdjęcia; podsumowały, czego się dowiedziały, oraz przypomniały, skąd zaczerpnęły poszczególne informacje. Podkreśl na wypisanej wcześniej na tablicy liście źródeł informacji te spośród nich, które zostały wykorzystane podczas realizacji zadania. Zapytaj, które z uzyskanych informacji są najważniejsze dla podjęcia decyzji, gdzie jechać.

4.

Czas: 5 min

Forma: rozmowa, głosowanie

Pomoce: tablica, po jednym magnecie
lub jednej karteczce samoprzylepnej
na uczestnika/uczestniczkę

Rozdaj uczestniczkom i uczestnikom magnesy lub karteczki samoprzylepne – po jednym/jednej dla każdej osoby. Powiedz, że jeden magnes (jedna karteczka) to jeden głos na wybraną wyspę. Poproś, by uczestniczki i uczestnicy umieścili swoje magnesy (karteczki samoprzylepne) przy karcie pracy opowiadającej o wyspie, na którą zdecydowaliby się pojechać. Zapytaj, dlaczego podjęli właśnie taką decyzję. Podlicz głosy, by dowiedzieć się, które miejsce zwyciężyło.

Ewaluacja

Czy po przeprowadzeniu zajęć ich uczestnicy i uczestniczki:

- rozumieją, że informacji można i należy szukać w wielu różnych źródłach?
- wiedzą, że aby podjąć świadomą decyzję, najlepiej oprzeć ją o zebrane wcześniej informacje?
- potrafią wymienić różne źródła informacji oraz wiedzą, jak się nimi posługiwać?

Opcje dodatkowe

Jeśli masz więcej czasu, przeprowadź z uczestnikami i uczestniczkami rozmowę o możliwościach wykorzystania zdobytych informacji. W oparciu o informacje pogodowe wypisz na tablicy podane przez uczestniczki i uczestników propozycje rzeczy, które należałoby spakować, wybierając się w podróż. W oparciu o informacje ze znalezionych zdjęć wypisz podane przez uczestników i uczestniczki aktywności, którym mogliby się oddać podczas podróży np. pływanie w morzu, kulik, chodzenie po górach. Zapytaj, jakie jeszcze informacje warto posiadać przed wyprawą na każdą z wysp oraz gdzie uczestnicy i uczestniczki by ich poszukiwali.

Dodatkowo, jeśli istnieje taka możliwość, możesz zamiast wizyty pracowniczej/pracownika sekretariatu w waszej klasie, zorganizować małą wyprawę do jego jej/jego pokoju pracy, gdzie obie grupy będą mogły zdobyć ostatnią z potrzebnych im informacji.

MATERIAŁY

- Instrukcja dla osoby prowadzącej Wyszukujemy informacje
- [Karta pracy - Wyszukujemy informacje](#)

ZADANIE DLA UCZNIA

Plątaninka „Gdzie poszukiwać informacji”

Połącz ze sobą pytania i odpowiedzi, rysując po łączących je liniach, a dowiesz się, gdzie najlepiej poszukiwać niektórych informacji. Do każdej linii użyj kredki innego koloru.

SŁOWNICZEK

- **wyszukiwarka**: program komputerowy służący do wyszukiwania informacji

CZYTELNIA

- e-Sycylia - Przewodnik Turystyczny, serwis informacyjny Dolomity.pl [dostęp: 27.04.2014], Dostępny w Internecie: <http://e-sycylia.pl>
- Sikorski Michał, Polska strona o Islandii [dostęp: 27.04.2014], Dostępny w Internecie: <http://www.islandia.org.pl>

Tekst: , scenariusz: Anna Walczak, konsultacja merytoryczna: . Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](#).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/dzielni-poszukiwacze-informacji/>.

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Katalog Kompetencji, dofinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawa programowa:

Edukacja polonistyczna, I poziom edukacyjny

Treści nauczania

rozumie sens kodowania oraz dekodowania informacji; odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne; ; czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci i wyciąga z nich wnioski, wyszukuje w tekście potrzebne informacje.

Zajęcia komputerowe, I poziom edukacyjny

Treści nauczania

posługuje się komputerem w podstawowym zakresie;

Podstawa programowa 2017:

Edukacja polonistyczna, I-III klasa

Osiągnięcia

Uczeń słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych, wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia; okazuje szacunek wypowiadającej się osobie.

Uczeń wykonuje zadanie według usłyszanego instrukcji; zadaje pytania w sytuacji braku rozumienia lub braku pewności zrozumienia słuchanej wypowiedzi.

Uczeń słucha z uwagą lektur i innych tekstów czytanych przez nauczyciela, uczniów i inne osoby.